

A

Α, α ἄλφα, τὸ πρῶτον γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου. Ἰδ. λ. ἄλφα.

α- προθετ.

1) Προστίθεται ἐν ἀρχῇ πολλῶν

λεων, π. χ.

α) Οὐσ., οἶον ἀβδέλλα, ἀγκαθός, ἀντι, ἀμασκάλη, ἀμάχη, ἀμούχλα, ἀνᾶμα, ἀπαλάμη, ἀσκόν-
ταψι, ἀσπίθα, ἀστήθη, ἀχωνάριον κττ. Ἐν τούτοις τὸ α
ἐγεννήθη ἢ κατ' ἀναλογ., ὡς ἀγκαθός κατὰ τὸ ἀγκάθι, ἀλαί-
μαργος κατὰ τὸ ἀχόρταγος κττ., ἢ ἐν συνεκφ. νομισθέντος
τοῦ τελικοῦ α τῆς προηγουμένης λ. ὡς ἀρκτικοῦ τῆς ἐπο-
μένης, οἶον μιὰ βδέλλα - μι' ἀβδέλλα, τὰ δόντια - τ' ἀδόντια καὶ
περαιτέρω ἐνικ. τ' ἀδόντι, τὰ στήθη - τ' ἀστήθη καὶ περαι-
τέρω ἐνικ. τ' ἀστήθη. **β)** Ἐπιθ., ὡς ἀλαφρός, ἀρηλός
κττ. διὰ τὴν αὐτὴν καὶ ἐν τοῖς οὐσ. αἰτίαν. **γ)** Ρημ.,
καθὼς ἀβδελλιάζω, ἀνικῶ, ἀπειῶ, ἀπηδῶ, ἀχρήζω, ἐν οἷς
τὸ α ἐγεννήθη ἐκ συνεκφ. τοῦ νὰ ἢ θά, οἶον θὰ πεῖω
- θ' ἀπειῶ, νὰ πηδῶ - ν' ἀπηδῶ κττ. καὶ περαιτέρω ἐνεστ.
ἀπειῶ, ἀπηδῶ. **δ)** Ἐπιρρ., λ. χ. ἀκάτω κατὰ τὸ
ἀπάνω. **2)** Ἐμφανίζεται ἐν ἀρχῇ λ. ἀντὶ ἄλλου φωνή-
εντος ἐνίοτε πρότερον ἐκλιπόντος, οἶον ἐγγαστρώνω - ἀγγα-
στρώνω, ἐγγίζω - ἀγγίζω, ἐγγόνι - ἀγγόνι, ἐμπόδιο - ἀμπόδιο,
ἐντερο - ἀντερο, ἔξαφνα - ἀξαφνα, ἐπάνω - ἀπάνω, ἐργαλειός - ἀργα-
λειός, ἐργάτης - ἀργάτης, ἐχίνος - ἀχίνος, ὀμφαλός - ἀφαλός,
ὀρνίθι - ἀρνίθι, ὀρφανός - ἀρφανός κττ. Καὶ ἐν τούτοις τὸ α
ἐρμηνεύεται ἢ ἀναλογικῶς ἢ διὰ τὴν ἐν συνεκφ. σύγκρου-
σιν τῶν φων., ὅτε ὑπερισχύει τὸ ἰσχυρότερον, ὡς θὰ
ἐγγίζω - θὰ ἡγγίζω καὶ περαιτέρω ἐνεστ. ἡγγίζω, τὰ ἐγγόνια
- τὰ ἡγγόνια, τὰ ὀρνίθια - τὰ ὀρνίθια καὶ ἔπειτα ἀγγόνια, ἀρνίθια,
ὅθεν καὶ ἐνικ. ἀγγόνι, ἀρνίθι κ. οὗτ. καθ. Περὶ προθετικοῦ α
καθόλου πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,225 κέξ. καὶ ΣΜενάρδ. ἐν
Ἐπετ. Φίλοσ. Σχολ. Ἀθην. 1 (1925) 67 κέξ. Τὸ προθετ.
τοῦτο α καὶ παρ' ἀρχ., ὡς ἀ-σπαίρω, ἀ-σταφίς, ἀ-στάχυς
- ἄσταχυς. Περὶ τῶν ἄλλων φωνητικῶν φαινομένων τοῦ α
ιδ. Γραμματικήν.

α- στερητ. μόρ. πρὸ συμφ. καὶ ἀν- πρὸ φων., περαι-
τέρω δὲ ἀνα- ἀνε- ἀνη-, ἀχώριστον ἐν συνθέσει ἐκφράζον
στέρησιν, εἶναι δὲ τοῦτο **1)** Ἀρχαῖον κληρονομηθὲν
διὰ συνεχοῦς παραδόσεως εἰς τὴν μεσν. καὶ νέαν Ἑλληνικὴν
καὶ ἀπαντῶν **α)** Εἰς ἐπίθ. (α) Ἦδη ἀρχ. ἢ μεταγν.
ἀμετάβλητα ἢ μεταβεβλημένα κατὰ τοὺς νόμους τῆς νέας
καὶ εἰς τὰ ἐκ τούτων παράγ. ἐπιρρ. καὶ οὐσ. εἴτε ἀρχαίω-
θεν παραδοθέντα τὰ οὐσ. ταῦτα εἴτε καὶ ἐν τῇ νέᾳ σχημα-
τισθέντα, οἶον ἄβαθος, ἄβαρος, ἄβλαβος - ἄβλαβα, ἄβροχος
- ἄβροχιά, ἀδύναμος - ἀδυναμία, ἀδύνατος - ἀδύνατα - ἀδυνατία,
ἀναίτιος - ἀναίτια, ἀνάρμοστος - ἀνάρμοστα - ἀναρμοστιά, ἀνευ-
λαβής - ἀνεύλαβος - ἀνεύλαβα, ἀνήκουστος - ἀνηκουστιά, ἀνυδρος
- ἀνυδριά, ἀρριζώτος, ἀρρωστος - ἀρρωστιά κττ. Πβ. ΓΧατζιδ.
ΜΝΕ 2,105 κέξ. **(β)** Νέα ἐκ ρ. καὶ ὄν. καὶ εἰς τὰ ἐκ τού-
των παραγόμενα ἐπιρρ. καὶ οὐσ., οἶον (ἀ-βαρῶ) ἀβάρετος,
(ἀ-ἐξοδο) ἀνέξοδος - ἀνέξοδα, (ἀ-νογῶ) ἀνογος, (ἀ-ὄρεξι)
ἀνόρεξος - ἀνόρεξα - ἀνορεξιά, (ἀ-ξημερώνω) ἀξημέρωτος
- ἀξημέρωτα, (ἀ-πλέκω) ἀπλεκος, (ἀ-πονῶ) ἀπονος
- ἀπονα - ἀπονιά, (ἀ-ριζικό) ἀρριζικός, (ἀ-ρύγα) ἄρρογος,

(ἀ-φορῶ) ἄφορος, (ἀ-χαίρομαι, χαρὰ) ἄχαρος - ἄχαρα
κτλ. Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,109 κέξ. καὶ ἐν Ἀθηνᾶ 28
(1916) Λεξικογρ. Ἀρχ. 20 κέξ. **β)** Εἰς οὐσ. παράγ.
ἐξ οὐσ., οἶον (ἀ-βαρεσιᾶ) ἀβαρεσιᾶ, (ἀ-βάφτισι) ἀβαφτισιά,
(ἀ-γνώμη) ἀνεγνωμιᾶ, (ἀ-εὐχαριστία) ἀνευχαριστιά, (ἀ-προφύ-
λαξι) ἀπροφυλαξιά, (ἀ-στόχασι) ἀστοχασιά, (ἀ-συχώρεσι) ἀσυ-
χωρεσιᾶ, (ἀ-πλύσι) ἀπλυσιά κτλ. Κατὰ δὲ τὰ εἰς -σία -σιᾶ
ἐπλάσθησαν καὶ ἄλλα, παρὰ τὰ ὅποια ὑπάρχουν ἐπίθετα
λήγοντα εἰς -τος καὶ -στος, διότι παρεσχετίσθησαν πρὸς
τὸν ἀόρ. τῶν ἀντιστοιχούν ρ., οἶον ἀκάμωτος, ἐκάμωσα
- ἀκαμωσιᾶ, ἀκαπίστρωτος, ἐκαπίστρωσα - ἀκαπιστρωσιᾶ, ἀλά-
βωτος, ἐλάβωσα - ἀλαβωσιᾶ, ἀνεμπόδιστος, ἐμπόδισα - ἀνεμπο-
δισιᾶ, ἀξεχώριστος, ἐξεχώρισα - ἀξεχωρισιά κττ., παρὰ δὲ τὰ
εἰς -χτος ἐπίθ. ἐπλάσθησαν ὁμοίως εἰς -ξιά κατ' ἐπίδρασιν
τοῦ ἀόρ. τοῦ ἀντιστοίχου ρ., οἶον ἀβάσταχτος, ἐβάσταξα
- ἀβασταξιά, ἄβρεχτος, ἔβρεξα - ἀβρεξιά κττ. **γ)** Εἰς ρ.
παρασύνθ., καθὼς ἀρρωστῶ ἤδη ἀρχ. ἐκ τοῦ ἀρρωστος,
ἀδυναμίζω καὶ ἀδυναμώνω ἐκ τοῦ ἀδύναμος, ἀδυνατίζω ἐκ
τοῦ ἀδύνατος, ἀνοστίζω καὶ ἀνοστύνω ἐκ τοῦ ἀνοστος, ἀνυπο-
μονῶ ἐκ τοῦ ἀνυπόμονος, ἀνωφελεύγω ἐκ τοῦ ἀνώφελος
κτλ. **δ)** Εἰς ἐπιρρ. παραγόμενα ἐξ ὄν. καὶ ρ., οἶον
(ἀ-ἡλιος) ἀηλια, (ἀ-φέγγος) ἀφεγγα, (ἀ-μερώνει) ἀμέ-
ρωτα, (ἀ-ἐφεξε) ἀφεχτα, (ἀ-ἐφώτισε) ἀφώτιστα, (ἀ-ἐχάραξε)
ἀχάραχτα, (ἀ-ξέρω) ἀνέξερωτα, (ἀ-χωρατεύω) ἀχωράτευτα.
Πολλάκις τὸ στερητ. **α**- παρουσιάζεται ὑπὸ τοὺς τύπ.
ἀνα- ἀνε- ἀνη-, ἀν καὶ τὸ β' συνθετ. μέρος ἀρχίζει ἀπὸ
συμφ., οὕτω δὲ ὑπαρχόντων καὶ τῶν κανονικῶν ἀπὸ ἀ-
τύπ. σχηματίζονται ζεύγη συνων. παραλλήλων, ὡς ἄβαθος
- ἀνάβαθος - ἀνέβαθος, ἄβγαλτος - ἀνέβγαλτος - ἀνήβγαλτος, ἄβλα-
βος - ἀνάβλαβος - ἀνέβλαβος, ἄβρεξιά - ἀναβρεξιά κτλ. Τοῦτο
συμβαίνει κατ' ἀναλογ. τῶν ἐχόντων ἀνα- ἀνε- ἀνη- κανο-
νικῶς, καθὼς ἀνάλατος, ἀνάλεστος, ἀνάξιος, ἀνάρμοστος,
ἀνεξήγητος, ἀνέξοδος, ἀνήκουστος, ἀνήμπορος, ἀνήξερος κτλ.,
καὶ τῶν διπλῶν ρηματικῶν παραγ., ὧν τὸ μὲν ἐν παρὰ-
γεται ἐκ τοῦ ἀρχ. ρ. τοῦ φυλάττοντος τὸ ἀρκτικὸν φων.,
τὸ δὲ δευτέρον ἐκ τοῦ νεωτέρου τύπ. τοῦ ρ. τοῦ ἀποβα-
λόντος τὸ ἀρκτικὸν φων., πβ. (ἀ-εὐλογῶ) ἀνευλόγητος καὶ
(ἀ-βλογῶ) ἀβλόγητος, (ἀ-εὐρίσκω) ἀνεύρετος καὶ (ἀ-βρίσκω)
ἄβρετος, (ἀ-ἐγγίζω) ἀνέγγιχτος καὶ (ἀ-γγίζω) ἄγγιχτος κτλ.
Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,138. Ἀφοῦ δὲ τὸ ἀνα- ἰδίως κατέ-
στη μόρ. αὐτοτελές, συνετέθη ἐφ' οἷς ὅροις τὸ ἀπλοῦν ἀ-,
οἶον (ἀνά-παράδες) ἀναπαραδιά, (ἀνά-πουλῶ) ἀναπουλιά,
(ἀνά-σκοῦφια, σκουφωμένος) ἀνασκουφωτος, (ἀνά-ψάρι) ἀνα-
ψαριά κτλ. **2)** Νεώτερον, τὸ ὅποιον εἶναι **α)** Νό-
θον, ὅπερ εἶναι αὐτὸ τὸ ἀρκτικὸν α τοῦ ἐξ οὗ παράγεται
τὸ ἐπίθ. ρήματος προσλαμβάνον σημ. στερήσεως μόνον
διὰ τῆς προπαροξυτονίας, οἶον ἀδικῶ - ἀδίκητος, ἀναπαύω
- ἀνάπαυτος, ἀναπιάνω - ἀνάπιαστος, ἀναστένω - ἀνάστιτος, ἀνα-
μώνω - ἀντάμωτος, ἀραδιάζω - ἀράδιαστος, ἀραχνιάζω - ἀρά-
χνιαστος κτλ. Τοῦτο συνέβη ἀφ' ἐνὸς μὲν διὰ τὰ ἐκ ρήματος
ἀνευ ἀρκτικοῦ α παράγ., καθὼς ἡγαπῶ - ἀγάπητος, ἡλέθω
- ἄλεστος, ἀφ' ἐτέρου δέ, διότι ἐν πολλοῖς τούτων ἀντι-
παράκειται καὶ ρηματικὸν ἐπίθ. εἰς -τός, οἶον ἀκουστός,

ἀνακατωτός κτλ., ὅπερ προσλαμβάνει σημ. στερήσεως διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου πρὸς τοῦτο καὶ μόνον γινόμενου. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,138 καὶ ἐν Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ. 9 (1912/3) 50. β) Πλεοναστικὸν προστεθὲν εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν ἀπὸ ξε- ἀρχομένων ἐπιθ., οἷον ξεβούλλωτος-ἀξεβούλλωτος, ξεβράκωτος-ἀξεβράκωτος, ξεκάρφωτος-ἀξεκάρφωτος κτλ., ἐπειδὴ δὲ τὸ νεώτερον τοῦτο ξε- ἔχει σημ. στερήσεως, τὸ ἀ- καταντᾷ ἀπλῶς προθετ. μεταφερθὲν ἐνταῦθα κατ' ἀναλογίαν. ἐπίδρασιν τῶν πολλῶν ἐπιθ. τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀρχομένων. Περί τοῦ στερητ. ἀ- καθόλου ἰδ. καὶ ἈνθΠαπαδόπ. ἐν Ἀφιερ. εἰς ΓΧατζιδ. 121-125.

ᾶ ἐπιφών. κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων. ᾶ κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.) ᾶᾶ κοιν. ᾶα κοιν. καὶ Καππ. (Ἀραβάν. Σινασσ. Φερτ.) Πόντ. (Ἄμισ.) ᾶι Καππ. (Σινασσ.) Σύμ. ᾶχὰ Ἡπ. Μακεδ. (Χαλκιδ. κ. ᾶ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ.) χαχὰ Εὐβ. Μακεδ. (Χαλκιδ. κ. ᾶ.) ᾶκα Ἡπ. Κῶς Μακεδ. (Βογατσ. Καστορ.) Πελοπν. (Λακων. Μάν.) Πόντ. (Ὁφ. Τραπ.) ᾶγκα Καππ. (Ἀνακ. Σιλ.) Μεγίστ. χάκα Πόντ. (Ὁφ. Χαλδ.) χάγκα Καππ. (Ἀνακ. Σινασσ.) ᾶαμε Κάρπ.

Τὸ ἀρχ. ἐπιφών. ᾶ εὐχρηστον πρὸς ἑκφρασιν διαφόρων συναισθημάτων, πλὴν δὲ τούτου καὶ ᾶ ἐπὶ γέλωτος. Εἰς τοὺς τύπ. ᾶχὰ, χαχὰ, χάκα καὶ χάγκα τὸ πνευματικὸν χ ἀνεπτύχθη ἐκ τῆς ἐκφορᾶς δασέως πνεύματος πρὸ τῆς ἀρθρώσεως τῶν φωνητικῶν ὀργάνων πρὸς σχηματισμὸν τοῦ α Ἐν τῷ τύπ. ᾶκα τὸ κ εἶναι ὑπόκωφός τις λαρυγγικὸς φθόγγος ἀναπτυσσόμενος κατὰ τὴν μετάβασιν ἀπὸ τοῦ πρώτου α εἰς τὸ δεύτερον, ὅτε κλείεται πως ὁ λάρυγξ.

Τοῦ ἐπιφών. τούτου αἱ σημασιολογικαὶ χρήσεις καθορίζονται κυρίως ὑπὸ τοῦ εἶδους τῶν προτάσεων, αἱ ὁποῖαι εὐθὺς ἔπονται ἢ πρὸς τὰς ὁποίας σχετίζεται, καὶ ὑπὸ μορφασμῶν καὶ κινήσεων τοῦ σώματος, ἀναλόγως δὲ τῶν διαφόρων καταστάσεων καὶ διαθέσεων τῆς ψυχῆς, τῆς φύσεως καὶ ἐντάσεως αὐτῶν, ἐκφέρεται τοῦτο ἢ ὡς ἀπλοῦς ἀκαριαῖος φθόγγος ᾶ ἢ ἐν ἐπαναλήψει ᾶ ᾶ ἢ παρατεταμένος ᾶᾶ, ᾶᾶᾶ, ᾶα. Ἐκφράζονται δὲ δι' αὐτοῦ 1) Ποικίλα συναισθήματα α) Χαρά, εὐχαρίστησις, ἀπολαυσις, ἡδονή κοιν.: Ἄ, τί καλά! Ἄ, τί ὁμορφα εἶν' αὐτά! Ἄ, τί ὁμορφα ποῦ ν' ἐδῶ! Ἄ, εἶσι σὲ θέλω! Ἄ, ἐχόρτασα καλά! Ἄᾶ, δὲν ξέρεις πόσο φκαριστήθηκα! κοιν. || Φρ. Ἄ, γειά σου! Ἄ, μπράβο! (πρὸς τὸν προθύμως ἐκτελέσαντα ἐπιθυμίαν τινὰ ἡμῶν) κοιν. Συνών. ὦ. β) Ἐνθουσιασμός κοιν.: Ἀᾶ, καὶ τὸ καταφέραμε! Ἀᾶ, καὶ τὸ βρήκαμε! κοιν. γ) Συναισθημα προκαλοῦν γέλωτα κοιν.: Ἀᾶ, νόστιμο τοῦτο! Ἀᾶ, τὸν κουτὸ ποῦ δὲν τό νοιωσε! κοιν. Ἡ χρῆσις αὕτη ἦδη ἀρχ. Πβ. Εὐριπ. Κύκλ. 156 «βαβαί, χορεῦσαι παρακαλεῖ μ' ὁ Βάκχιος. ᾶ ᾶ ᾶ!» (δ) Χλεύη, ἐμπαιγμός κοιν.: Ἀα, γιούχα! κοιν. β) Πόθος, ἐπιθυμία, εὐχὴ ἀνεκπλήρωτος κοιν.: Ἄ, καὶ νὰ μ' οὐνα σὰν κ' ἐσένα! Ἄ, καὶ νὰ τό κανες αὐτὸ ποῦ λές! κοιν. Συνών. ἔ. γ) Θαυμασμός κοιν.: Ἄ, χριστιανέ μου, τ' εἶν' αὐτά! Ἄ, καλέ μου, τί μοῦ λές! Ἀα, τί πράμα! Ἀα, πῶς γλυτώσαμε! κοιν. δ) Ἀπορία Κύπρ. Πελοπν. (Λακων.) Σύμ. κ. ᾶ: Ἄ, ποῦ ἦσουν αὐτοὶ τὸν καιρὸ ποῦ σ' ἀπάντησα! Λακων. Ἄ, κακόν, εἶντα νὰ κάμουμεν τώρα ποῦ ἐν ἡξέρουμεν τ' ὄνομάν του! Κύπρ. ε) Ἐκπληξις, τρόμος κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. κ. ᾶ): Ἄ, δὲ φεύγεις τὸ λοιπόν; Ἄ, τ' εἶναι πάλι τοῦτα; Ἄ, τί κάθεσαι καὶ μοῦ λές; κοιν. Ἄ, ἡθρες ᾶ; (τὸ εὐρες;) Τραπ. ς) Δυσαρέσκεια, ἐπομένης ἀμέσως προτάσεως δηλούσης ἀπαγόρευσιν κοιν. καὶ

Πόντ. (Τραπ.): Ἄ, μὴ τὸ κάνης! Ἄ, μὴν ἔρχεσαι κοντά! Ἄ, ὄχι εἶσαι! Ἄ, ὄχι, μὴ! κοιν. Ἄ, νὰ μὴν ἔρχεσαι δᾶ! Κύπρ. Ἄ, μὴ λές ἀτο (μὴ τὸ λέγης) Τραπ. Ἡ σημ. αὕτη ἀρχ. Πβ. Πλάτ. Ἰππ. Μείζ. 295a «ᾶ, μὴ μέγα, ὦ Ἰππία, λέγε. ὁρᾶς ὅσα πράγματα ἡμῖν ἦδη παρέσχηκε», Ἀριστοφ. Πλ. 127 «ᾶ, μὴ λέγε, ὦ πόνηρε, ταῦτα», Εὐριπ. Μήδ. 1056 «ᾶ ᾶ, μὴ δῆτα, θυμέ, μὴ σύ γ' ἐργάση τάδε». ζ) Ἀπειλὴ κοιν.: Ἀᾶ, κὶ ἂν σὲ πιάσω, τί ἔχω νὰ σοῦ κάμω! κοιν. η) Ἀνυπομονησία σύννηθ.: Ἄ, ἀργεῖς πολὺ! σύννηθ. θ) Ἀγανάκτησις, ἀποστροφή κοιν.: Ἄ, τὸν ἔλεεινὸ - τὸν πρόστιχο! Ἄ, μὰ δὲν ὑποφέρεσαι πᾶ! Ἄ, μὰ γὰ νὰ σοῦ πῶ, τὸ παράκανες! Ἄ, μὰ τὸ θεό! Ἀα, μὰ νὰ σοῦ πῶ! Ἀα, νὰ σωπάσης ἐπὶ τέλους! κοιν. || Φρ. Ἄ, ποῦ νὰ σὲ πᾶς ἢ εὐχὴ! (εὐφημητ. ἀντὶ ὁ διὰ βολος) κοιν. Ἄ, ποῦ νὰ ὦγ το ἀνάθ-θεμαν τῶν ἐγέλασέν μου! Κύπρ. Συνών. ἔ, ὦ. Ἡ σημ. αὕτη ἦδη παρ' Ὁμ. Λ 441 «ᾶ δειλ', ἢ μάλα δὴ σε κιχάνεται αἰπὺς ὀλεθρος». ι) Πόνος, ὀδύνη, λύπη, οἶκτος κοιν.: Ἄ, πονῶ! Ἄ, δυστυχία μου! Ἀα, σιφωρά μου, τί κακὸ ἦταν αὐτὸ ποῦ παθα! κοιν. Ἄ, κακὸν ποῦ πάθαμεν! Κύπρ. Ἀᾶ, τὴν μάγκαν μου τὸ ἔχασά την! αὐτόθ. || Φρ. Ἄ, τὰ τυράγνια μου! (ἦτοι πόσον ὑποφέρω, ταλαιπωροῦμαι!) Σίφν. || Ἄσμ.

Ἄ, δὲ κακὸν ποῦ ἔπαθα τὸ μαυροκαημένον
νὰ π-πέσω μέσ' εἰς τὴν φνιλατὴν πῶν εἶμαι μαθημένον!

(πῶν ἐκ τοῦ ποῦ δὲν) Κύπρ. Καὶ παρὰ τοῖς ἀρχ. σύννηθ. ἢ σημ. Πβ. Ὁμ. Λ 816 «ᾶ δειλοί, Δαναῶν ἡγήτορες ἡδὲ μέδοντες, | ὥς ἄρ' ἐμέλλετε τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἰῆς | ἄσιν ἐν Τροίῃ ταχέας κύνας ἀργέτι δημῶ», Εὐριπ. Ρῆσ. 799 «ᾶ ᾶ, ὀδύνη με τείρει». 2) Ἐπιδοκιμασία, ἀποδοχὴ τῶν λόγων ἢ τῶν πράξεων τινος, συγκατάθεσις (αὕτη συνοδεύεται καὶ ὑπὸ ἀναλόγου κινήσεως τῆς κεφαλῆς) κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. κ. ᾶ): Ἄ! (καλὰ, ἔστω) κοιν. β) Συγκατάθεσις ἐκφράζουσα εἰρωνείαν καὶ διὰ τοῦτο ἰσοδυναμοῦσα πρὸς ἄρνησιν σύννηθ.: Ἀᾶ, καλὰ τὰ λές! (ἦτοι δὲν τὰ λέγεις διόλου καλὰ). Ἀᾶ, καλὰ τὰ κατάφερεις! (ἦτοι δὲν τὰ ἔκαμες καθόλου καλὰ, τὰ κατέστρεψες, τὰ ἀφάνισες κτλ.). Δῶσε μοῦ το νὰ τὸ βαστάξω.—Ἀᾶ, γὰ νὰ μοῦ τὸ πάρης! σύννηθ. γ) Κατάφασις εἰς ἐρώτησιν παρακολουθουμένη καὶ ὑπὸ κατανεύσεως τῆς κεφαλῆς, κοιν.: Τὸν εἶδες;—Ἀᾶ! Ἐχεις φασόλια-ψωμί;—Ἀᾶ! κοιν. Ἡρθες;—Ἀᾶ! Καλάβρυτ. Θὰ πᾶς ἰκεῖ π' σ' λέον;—Χαχά! Χαλκιδ. δ) Κατάφασις ἀτελής, καθ' ἣν ὁ ἐρωτώμενος θέλει νὰ δηλώσῃ ὅτι ἐν μέρει μόνον εἶναι ἀληθὲς τὸ περὶ οὗ ἡ ἐρώτησις σύννηθ.: Ἐγινες καλὰ;—Ἄ! Κατάλαβες τίποτε;—Ἄ! ε) Ἀδιαφορία, καθ' ἣν ὁ ἐρωτώμενος κάμνων συγχρόνως καὶ κίνησιν τινὰ τῆς κεφαλῆς θέλει νὰ δηλώσῃ κατάστασιν οὔτε καλὴν οὔτε κακὴν σύννηθ.: Πῶς εἶσαι;—Ἄ! (δηλ. οὔτε καλὰ οὔτε κακὰ). Πῶς σοῦ φαίνεται τὸ πράμα;—Ἄ! (οὔτε καλὸ οὔτε κακὸ). 3) Βεβαίωσις κοιν. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Χαλδ.): Ἄ, τὸ βρήκες! Ἄ, μάλιστα! Ἄ, ναί, αὐτὸ θέλω νὰ μοῦ πῆς κοιν. Ἄ, ἀπὸ εἶπα σε νὰ φέρης (ᾶ, ναί, αὐτὸ σοῦ εἶπα νὰ φέρης) Ὁφ. 4) Ἀνάμνησις, ὅταν γεγονὸς τι λησμονηθὲν ἐπανέρχεται ἐξαίφνης εἰς τὴν μνήμην, ὅποτε τὸ ἐπιφών ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν φρ. τὴν θυμᾶμαι, κοιν. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Χαλδ.): Ἄ, ξέχασα νὰ σοῦ πῶ! Ἄ, τώρα θυμᾶμαι! Ἄ, τώρα ξέρω ποιὸν λές! Ἄ, τώρα καταλαβαίνω! Ἄ, λησμόνησα νὰ τοῦ τὸ φέρω! κοιν. Ἄ, ἐξέρω τίνα λές! Ὁφ. Ἄ, ἔρθεν εἰς σὸ νοῦ μ'! (ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν μου, ἐνεθυμήθην) Χαλδ. 5) Ἀρνήσις εἰς ἐρώτησιν παρακολουθουμένη καὶ ὑπὸ ἀνανεύσεως τῆς κεφαλῆς ἰσοδύναμος πρὸς τὸ ὄχι κοιν. καὶ Καππ. (Ἀνακ. Ἀραβάν. Σιλ. Σινασσ. Φερτ.) Πόντ. (Ἄμισ. Ὁφ.